

РЕШЕНИЕ

№ 9398

гр. София, 18.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 18.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **12461** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 405 от Кодекса на труда /КТ/.

Образувано е след обезсилване на Решение № 826/ 07. 02. 2024 г., постановено по адм. дело № 5282/2023 г. по описа на Административен съд - София град и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на съда със задължителни указания, дадени с Решение № 13277/ 06. 12. 2024 г., постановено по адм. дело № 3912/ 2024 г. по описа на Върховния административен съд.

Предмет на разглеждане в настоящото производство е жалбата на „Проучване и добив на нефт и газ“ АД срещу задължителните предписания по т. 8, обективирани в протокол № ПР2308703/10. 04. 2023 г. на дирекция „Инспекция по труда“ – П.. С посоченото по т. 8 предписание на оспорващото дружество, в качеството му на работодател, е предписано да планира и приложи подходящи организационни и технически мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска при извършване на дейности по поддържане и ремонт на работното оборудване, свързани с риск за работещите в зависимост от опасностите и спецификата на работното оборудване, съгласно изискванията на чл. 202, ал. 2 от Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване във вр. с чл. 5, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5 от 11. 05. 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска.

В жалбата се сочат подробни аргументи за незаконосъобразност на оспорваното

предписание, като се иска неговата отмяна.

В съдебното заседание оспорващото дружество се представлява от юрк. Г., която поддържа жалбата и моли за отмяна на обжалвания акт.

Ответникът - Дирекция „Инспекция по труда“ – П., редовно призован, не изпраща процесуален представител.

Административен съд - София град, като обсъди становищата на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Във връзка с възникнал трудов инцидент с работник, съвместяващ длъжностите „Шофьор специален автомобил - тампонажник“ и длъжност „Организатор ТИР“, на 09. 03. 2023 г. и 10. 03. 2023 г. и в периода от 10. 03. 2023 г. до 10. 04. 2023 г. от инспектори при Дирекция „Инспекция по труда“ - П. е извършена проверка на място и по документи по спазване на КТ в обект: база Д. Д., [улица], сервиз „ТИР“, стопанисвана от „Проучване и добив на нефт и газ“ АД.

При извършването на проверката били снети обяснения от лицата Б. П., М. Н., Н. С., Д. И. и Д. Ц.. От техните сведения се установява, че на 09.03.2023 г. Т. Д. следвало да извърши пропарване на автоцистерна с паро-подгриваща установка, поради констатиран теч от цистерната. Около 09:00 ч. Д. свързал цистерната с ППУ, която започнала да подава пара към нея. Тогава Д. се покачил на цистерната и отворил нейния люк, като в същия момент се освободило голямо количество пара под налягане, което изтласкало Д. и той паднал от цистерната на земята. Впоследствие Т. Д. починал.

За извършената проверка е съставен Констативен протокол /КП/ № ПР2308703/10. 04. 2023 г., в който във връзка с констатирани нарушения на трудовото законодателство са дадени предписания за изпълнение от „Проучване и добив на нефт и газ“ АД, в качеството му на работодател, относно осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд, в това число и предписанието по т.8 – предмет на настоящия спор.

По тази точка в КП е отразено, че при преглед на документите и при оглед на работните места е установено, че работодателят не е планирал и приложил подходящи организационни и технически мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска при извършване на дейности по поддържане и ремонт на работното оборудване, свързани с риск за работещите в зависимост от опасностите и спецификата на работното оборудване, което е нарушение на чл. 202, ал. 2 от Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване /Наредба № 7/ във връзка с чл. 5, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5/11. 05. 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска /Наредба № 5/.

Въз основа на така констатираното нарушение е дадено и оспореното предписание, а именно: „Проучване и добив на нефт и газ“ АД в качеството си на работодател да планира и приложи подходящи организационни и технически мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска при извършване на дейности по поддържане и ремонт на работното оборудване, свързани с риск за работещите в зависимост от опасностите и спецификата на работното оборудване, съгласно изискванията на чл. 202, ал. 2 от Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване /ДВ, бр.88/1999 г., изм. и доп./ във вр. с чл. 5, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5 от 11. 05. 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на

оценка на риска.

При първоначалното разглеждане на делото в качеството на свидетел е разпитана М. П. Н. – ръководител сектор „Административна дейност и безопасни условия на труд” в „Проучване и добив на нефт и газ” АД, която е посочила, че при него е внедрена интегрирана система по управление на качеството, околната среда, здравето и безопасността при работа. С утвърдената от ръководството система от основни и работни процедури се създавала организация за осигуряване на здраве и безопасност при работа. Такава основна процедура била например 4.5 за поддържане и ремонт на ППС и механизация. В тази работна процедура се определяли редът и начинът, по който да се създаде организация по осъществяване на тези процеси за текущо поддържане, текущ ремонт, текущо обслужване, основен ремонт на ППС и механизация в дружеството. Другата основна процедура повелявала да се изготви оценка на риска и програма за предотвратяване на риска на работното място във връзка с използваното работно оборудване при поддържането му, при обслужването му и при осъществяване на ремонти. Въз основа на тази оценка на риска се изготвяла програма за предотвратяване на риска на работното място в частност и при използване на работното оборудване и при извършване на ремонти. Също така ръководството на дружеството издавало конкретни заповеди, с които се вменявали задълженията и отговорностите на определени лица, които да провеждат и прилагат тези технически мерки по безопасност и здраве при работа. С пострадалото лице бил проведен ежедневен инструктаж и същото било запознато с инструкциите, както и с оценката на риска на работното място на шофьор на специален автомобил срещу подпис.

При така установеното от фактическа страна, съдът приема от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима - подадена е от надлежна страна, при наличие на правен интерес и в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК връзка с чл. 405 от КТ.

Разгледана по същество, същата е неоснователна, поради следните съображения:

С административния акт по т. 8, предмет на разглеждане в настоящото производство, е приложена принудителна административна мярка, регламентирана в разпоредбата на чл. 404, ал. 1, т. 1 от КТ. В тази норма е предвидено да се дават задължителни предписания на работодателите, предприятията ползватели, органите по назначаването и длъжностните лица за отстраняване на нарушенията на трудовото законодателство, на законодателството, свързано с държавната служба, включително и на задълженията по социално-битовото обслужване на работниците и служителите и на задълженията за информиране и консултиране с работниците и служителите по този кодекс и по Закона за информиране и консултиране с работниците и служителите в многонационални предприятия, групи предприятия и европейски дружества, както и за отстраняване на недостатъците по осигуряването на здравословни и безопасни условия на труда.

Следователно, цитираната разпоредба оправомощава контролните органи на Инспекцията по труда да дават задължителни предписания на работодателите за отстраняване на нарушенията на трудовото законодателство. В горепосочените норми е регламентирана една правна възможност, за осъществяването на която законодателят е предоставил на административния орган да извърши преценка за всеки конкретен случай дали да приложи ПАМ или не, която преценка е израз на свободна воля и вътрешно убеждение в рамките на предоставената му от закона

оперативна самостоятелност. Съгласно процесуалната норма на чл. 169 от АПК, административният съд, сезиран с жалба за незаконосъобразност на административен акт, издаден при условията на оперативна самостоятелност, проверява дали административният орган е разполагал с оперативна самостоятелност при произнасянето си и спазил ли е при това произнасяне изискването за законосъобразност на административния акт.

В разглеждания случай оспорената принудителна административна мярка е приложена от длъжностни лица в Дирекция "Инспекция по труда" - [населено място], които са разполагали с оперативна самостоятелност, предоставена им по силата на чл. 404 от КТ. Следователно, административният акт е издаден при наличие на компетентност - в кръга на предоставените от закона правомощия.

Спазена е установената от закона форма - оспореният акт е писмен и е мотивиран, като са посочени фактическите и правни основания за издаването му. Отразени са приетата за установена от административния орган фактическа обстановка и доказателствата, въз основа на които са установени фактите; цитирани са правните норми, послужили като основание за постановяване на оспорвания административен акт. Същият съдържа изискуемите от нормата на чл. 59, ал. 2 от АПК реквизити. Не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

По отношение на съответствието на оспорените предписания с материалния закон, съдът съобрази следното:

В конкретния случай с оспорваното предписание е указано на дружеството, в качеството му на работодател, да планира и приложи подходящи организационни и технически мерки за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска при извършване на дейности по поддържане и ремонт на работното оборудване, свързани с риск за работещите, в зависимост от опасностите и спецификата на работното оборудване, съгласно изискванията на чл. 202, ал. 2 от Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване във вр. с чл. 5, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5 от 11. 05. 1999 г. за реда, начина и периодичността на извършване на оценка на риска.

Законовото основание за прилагането на принудителните административни мерки за спазване на трудовото законодателство, е разписано в чл. 404, ал. 1, т. 1 от КТ. Според този текст, за предотвратяване и преустановяване на нарушенията на трудовото законодателство, на законодателството, свързано с държавната служба, както и за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от тях контролните органи на инспекцията по труда, както и органите по чл. 400 и 401 по своя инициатива или по предложение на синдикалните организации могат да прилагат принудителни административни мерки, включително да дават задължителни предписания на работодателите, предприятията ползватели, органите по назначаването и длъжностните лица за отстраняване на нарушенията на трудовото законодателство, на законодателството, свързано с държавната служба, включително и на задълженията по социално-битовото обслужване на работниците и служителите и на задълженията за информиране и консултиране с работниците и служителите по този кодекс и по Закона за информиране и консултиране с работниците и служителите в многонационални предприятия, групи предприятия и европейски дружества, както и за отстраняване на недостатъците по осигуряването на здравословни и безопасни условия на труда.

Именно това е и правното основание за издаване на оспорения акт. В тази връзка

неоснователно в жалбата се твърди, че тъй като процесът пропарване, при извършване на който е станал инцидентът, не е ремонт, а измиване на цистерната от полепналите по вътрешните ѝ стени въгледороди, позоваването на чл.202, ал.2 от Наредба № 7 било неправилно. Дори да се възприеме тезата на оспорващия, че пропарването не означава ремонтна дейност, същото представлява поддържане на работното оборудване, с което отново попада в хипотезата на чл. 202, ал. 2 от Наредба № 7. Мерките по чл. 404, ал. 1, т. 1 от КТ се налагат с цел предотвратяване и преустановяване на нарушенията на трудовото законодателство, независимо от това от каква конкретна дейност произлизат тези нарушения. Основното е, че с оглед констатираните несъответствия с трудовото законодателство, касаещо безопасността при работа с работното оборудване, независимо дали се отнася до неговото ремонтване, поддръжка или простото боравене с него, чрез предприемане на мерките по чл. 202, ал. 2 от Наредба № 7 следва да се намали рискът при извършване на тези дейности.

Безпротиворечиво се установи, че на 09.03.2023 г. около 09:00 часа е настъпила трудова злополука с работника Т. Д., който при извършване на пропарване на автоцистерна за превоз на опасни товари /суров нефт/ с паро-подгрываща установка, се покачил на цистерната, отварил нейния люк, без преди това да е вдигнал подвижния парапет, като поради освободеното голямо количество пара под налягане е паданал от цистерната, вследствие на което настъпила неговата смърт.

Съгласно чл. 167, ал. 2 от Наредба № 7 - при ремонт, изменение, поддържане и обслужване на работно оборудване съответните работещи трябва да получат необходимото специфично обучение. Към административната преписка е приложена инструкция по здраве и безопасност при пропарване на автоцистерна с ППУ, изготвена на 10.03.2023 г. и утвърдена на 13.03.2023 г. /след датата на процесната трудова злополука/. Налична е и инструкция за здраве и безопасност при работа като шофьор-тампонажник при сектор РИС и ТИР, утвърдена на 06.01.2012 г. В т. 41 от същата е описано какви изисквания следва да спазва работникът при работа с ППУ, но в тях липсват правила относно покачването на цистерната и отварянето на люка при включена и свързана ППУ. В приложените карти за оценка на риска също липсват идентифицирани рискове във връзка с използването на ППУ и извършването на дейността пропарване с ППУ, каквито, предвид възникналия инцидент, неминуемо съществуват. И при двете длъжности е съобразен рискът от травматични увреждания от падане от височина, но не е изрично идентифициран и оценен рискът от горещ въздух и високо налягане при работа с ППУ, въпреки, че към момента на издаване на оспореното предписание мерки за предотвратяването му са взети, като изрично е забранено качването на автоцистерната по време на пропарването ѝ. Констатации за риска от изгаряне с горещ въздух и нараняване от високо налягане при работа с ППУ липсват и в представения по делото Доклад за оценка на професионалните рискове в предприятието от 2017 г. Обстоятелството, че Т. Д. е имал издадено свидетелство за правоспособност за упражняване на професията „машинист на котли с високо налягане“, не освобождава работодателя от задължението да проведе необходимото специфично обучение, свързано с обслужването и поддържането на автоцистерна за превоз на опасни товари чрез извършването на пропарване с ППУ. Това специфично обучение касае безопасното извършване на самия процес - пропарване на автоцистерна с ППУ, предвид рисковете от травматични увреждания и опасност за живота, което той крие.

В рамките на своята отговорност работодателят предприема необходимите мерки за опазване на безопасността и здравето на работниците, включително предотвратяването на професионалните рискове, предоставянето на информация и обучение, както и осигуряването на необходимата организация и средства на основата на общите принципи на превенция. С оглед всички събрани доказателства в хода на провело се административно производство, достатъчно аргументирани са изложените фактически и правни основания, представляващи съображенията на административния орган, довели до формирането на крайния му извод за налагане на оспореното предписание.

Съгласно чл. 4, ал. 3 от ЗЗБУТ, работодателят прилага мерките за осигуряване здравословни и безопасни условия на труд на работещите, като осигурява основните принципи на превенция.

Съгласно чл. 202, ал. 2 от Наредба № 7 за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване при извършване на ремонтни работи, свързани с риск за работещите, се осъществяват организационни и технически мероприятия за безопасност: 1. спиране на работното оборудване, 2. изключване на енергозахранването, 3. преустановяване на технологичното захранване с материали, суровини, елементи и др., 4. реализиране на мерки против повторно включване, 5. поставяне на знаци, табели и ограждения, 6. проверка за отсъствие на вредности и за обезопасяване на работното място, 7. други мерки в зависимост от опасностите, спецификата на работното оборудване или процеса.

Според чл. 5, ал. 1, т. 1 от Наредба № 5, на основата на оценката на риска работодателят планира и прилага подходящи мерки за предотвратяване на риска, а когато това не е възможно, осигурява защита на работниците и служителите и на всички останали лица, които по друг повод се намират във или в близост до мястото, където има риск. Подходящите мерки следва да се изберат и приложат от работодателя, като се съобрази спецификата и на съответната работна дейност.

Правилното протичане на трудовата дейност следва да е обезпечено с общи принципи за превенция и мерки за стимулиране на подобренията по безопасността и здравето на работещите, както и предотвратяване и намаляване на рисковете, свързани със спецификата на работното място, което в конкретния случай не е сторено в необходимата степен.

Предвид изложеното съдът приема, че даденото в т. 8 от Протокол за извършена проверка № ПР2308703 от 10. 04. 2023 г. предписание е законосъобразно, при което жалбата срещу същото следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

По посочените аргументи и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд - София град, Второ отделение, 53 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Проучване и добив на нефт и газ“ АД срещу задължителните предписания по т. 8, обективирани в протокол № ПР2308703/10. 04. 2023 г. на дирекция „Инспекция по труда“ – П..

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

ПРЕПИСИ от решението да се изпратят на страните.

Съдия: